

Мову необхідно вести і про нові моделі виховної діяльності. Однак все це має сенс лише у випадку відповідності світоглядної системи суспільства реаліям життя та потребам суб'єкта діяльності.

Таким чином, освіта є полем орієнтування індивіда на власне відтворення та на відтворення домінуючої моделі культури. Нині у системі вітчизняної освіти спостерігаються процеси перехідного періоду, які характерні для суспільного життя в цілому. В результаті в освіті відносини особистості з соціумом зумовлені маргінальним типом світогляду з відповідним варіативним змістовним наповнення образу світу. Очевидною є потреба в пошуку ефективних технологій організації освітнього процесу, націлених на особистісний розвиток та формування цілісної картини світу.

Література

1. Тараненко Г.Г., Троїцька О.М. Нова парадигма освіти в умовах глобальних ризиків / Г.Г. Тараненко, О.М. Троїцька // Культура народів Причорномор'я, 2011. – № 214. – С. 183-185.

2. Панченко Л.М. Вища освіта в інформаційному суспільстві: трансформація освітніх потреб / Л. Панченко // Науковий вісник. Серія «Філософія». – Харків: ХНПУ, 2015. – Вип.44. – С.185-195.

3. Терещенко М. Освіта і картина світу / М. Терещенко // Освітологічний дискурс. – Київ: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2010. – № 1. – С.142-149.

Сьомаш Світлана Василівна
магістр зі спеціальності
«Педагогіка вищої школи»,
начальник управління освіти
Жмеринської міської ради

ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Модернізація системи вищої освіти України потребує розробки ефективних засобів формування всебічно розвиненої особистості, здатної не лише використовувати здобуті знання у професійній діяльності, а й постійно їх поповнювати. Об'єм інформації, необхідної для плідної праці та життя освіченої людини, постійно зростає. Це вимагає від майбутніх фахівців умінь самостійно орієнтуватися у всезростаючих інформаційних потоках, сприймати їх системно, здійснюючи критичний аналіз.

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, поза аудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших

видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може становити від 15 до 55% навчального програмового матеріалу) та дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.

Пізнавальна діяльність студентів у процесі виконання самостійної роботи характеризується високим рівнем самостійності та сприяє залученню студентів до творчої активності. Самостійна робота у коледжі передбачає поетапне засвоєння нового матеріалу, повторення та закріплення, його застосування на практиці. Ефективність самостійної роботи залежить від її організації, змісту, взаємозв'язку та характеру завдань. З одного боку, самостійна робота розглядається як педагогічний засіб організації та управління самостійною діяльністю студента в навчальному процесі, з іншого боку, – це особлива форма навчально-наукової діяльності.

Кожну лекцію варто розпочинати із повторення та закріплення раніше вивченого матеріалу. Один з можливих шляхів диференціації на цьому етапі – умовно поділити студентів на 3 групи (сильних (А), середніх (В) та слабших (С)). Першій групі пропонуються картки з індивідуальними завданнями практичного характеру високого рівня навчальних досягнень, студенти другої групи – по кілька чоловік працюють біля дошки, розв'язуючи задачі середнього рівня складності, з можливістю звернутися за допомогою до викладача. Для студентів третьої групи пропонуються тестові завдання, куди включені питання з теоретичної частини попередньої лекції та 1-2 найпростіші задачі вивченої теми.

Переваги вказаного прийому актуалізації знань та умінь на початку вивчення наступної теми в тому, що викладач має можливість виявити прогалини у знаннях студентів з пройденої теми в залежності від рівня особистісних досягнень студентів. Студенти, всі без виключення, мають можливість отримати додаткові бали, що є важливим з точки зору пізнавальної мотивації навчання. В результаті даного прийому усі студенти справляються з поставленими їм завданнями, що позитивно впливає на їх самооцінку, а це є кроком до ефективної самостійної роботи студента. Другий етап лекції – це виклад нового матеріалу. Теорія засвоюється краще, якщо одразу після пояснення застосовувати її на практиці. Тому після викладення певного блоку інформації доцільно дати студентам завдання різного рівня складності на закріплення, попередньо поділивши їх на три групи за критерієм успішності у навчанні.

Одна третина навчального часу відводиться на самостійну роботу студентів. Результат самостійної роботи здебільшого залежить від того, наскільки правильно і доступно завдання поставленні викладачем. При формулюванні завдань на самостійну роботу доцільно студентам усіх трьох груп дати на опрацювання питання лекції, які не розглядались під час заняття, але передбачені навчальною програмою. Наприклад, при вивченні теми з макроекономіки «Економічне зростання та його моделі» на самостійне опрацювання можна винести питання:

1. Модель економічного зростання Харрода – Домара.
2. Кейнсіанська теорія і модель Харрода – Домара.
3. Модель економічного зростання Солоу [1].

Для групи С даного завдання буде достатньо.

Група В крім опрацювання теоретичних питань отримує ще по одному практичному завданню з кожного питання.

Група С крім опрацювання теоретичних питань отримує творче завдання: По кожному з опрацьованих питань лекції, в тому числі і по тих, що виносяться на самостійне опрацювання скласти по 1-2 практичних завдання. Дані задачі будуть колективно розв'язуватись на практичному заняття.

Не останню роль в процесі формування пізнавальної самостійності студентів займає правильно організований етап контролю знань. З метою ефективності процесу організації самостійної роботи студентів при реалізації контролю та оцінювання їх успішності варто дотримуватися певних педагогічних принципів: принцип об'єктивності перевірки і оцінювання, принцип індивідуальності, принцип систематичності і регулярності контролю, всебічності контролю, принцип етичності контролю.

Умовою реалізації даних принципів є проведення контролю успішності студентів в кінці кожного модуля у кількох формах. Це можуть бути тестові завдання для перевірки теоретичних знань з даного модуля, аудиторна розрахункова робота та домашня контрольна робота індивідуального характеру для перевірки умінь та навиків практичного застосування засвоєного матеріалу. Також оцінювання має бути прозорим, тобто по кожному завданні чи тестовому питанню потрібно вказувати максимальну кількість балів, які можна за нього отримати. Такі форми контролю у сукупності стимулюють пізнавальний інтерес студента, бажання працювати, а це є важливим кроком у формуванні навиків самостійної роботи студентів.

Наведені прийоми формування та розвитку навиків самостійної роботи студентів ефективно діють та дають плідний результат лише за умови комплексного та систематичного використання їх у навчальному процесі. Ми навели приклади прийомів формування та розвитку навиків самостійної роботи студентів коледжу фінансово-економічного профілю в процесі вивчення дисциплін «Економічна теорія» та «Мікроекономіка». Подібні прийоми можна розробляти та впроваджувати у процес навчання під час вивчення будь-якої фахової дисципліни.

Література

1. Сьомаш С.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Економічна теорія». ВКМ, 2015 – 84 с.
2. Кечик О.О. Організація самостійної роботи студентів педагогічного коледжу з іноземної мови / О.О. Кечик // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2011 - № 3. – С. 84-90.